

Приморске Новине

ЛИСТ ССРН ОПШТИНЕ БУДВА

ИЗЛАЗИ ПЕТНАЕСТОДНЕВНО

ГОДИНА IX • БРОЈ 165. • ФЕБРУАР 1980.

ЦИЈЕНА 2 ДИНАРА

ЕКОНОМСКА СТАБИЛНЗАЦИЈА — ПРВОРАЗРЕДНИ ЗАДАТAK

САДАШЊИ ДРУШТВЕНО-ЕКОНОМСКИ ТРЕНУТАК карактерише интензивна активност Сајесе за комуниста и других социјалистичких снага на спровођењу у живот циљева и задатака политике економске стабилизације. У овој и у наредних неколико година привредна ситуација ће бити отежана због посљедица катастрофалног земљотреса, чије санирање тражи изузетне напоре. Због тога се треба одлучније окренути искоришћавању унутрашњих резерви, повећању продуктивности рада и дохотка, већој ефикасности у привређивању, повећању радној дисциплини и друштвеној одговорности — све са циљем да се сложени економски проблеми брже и ефикасно рјешавају. У остваривању тих задатака од посебног је значаја садржајан рад основне организације СК — колико су комунисти оспособљени за конкретну и досљедну примјену нових системских рјешења и да мобилишу све друге организоване снаге и радне људе у основним организацијама удруженог рада.

УСКЛАДИТИ РАСТ ДОХОТКА И СВИХ ВИДОВА ПОТРОШЊЕ

Основна организација Савеза комуниста треба да нај-непосредније дјелује као унутрашња идејно-политичка покретачка снага као основни субјект у изграђивању са моуправних односа. Нема ни једног питања из области самоуправљања и привређивања о коме она не треба да брине. У основној организацији удруженог рада она треба да разматра сва питања стицања, распоређивања и расподјеле дохотка и средстава за личне дохотке, анализира развој друштвено-економских односа, уочава проблеме и бори се за њихово ефикасно рјешавање, и то заједно са синдикалном организацијом.

изацијом, самоуправним општима и другим субјектизмом снагама. Заоштравајући одговорност да сви који су предузели одређене обавезе извршавају задатке у предвиђеним роковима и на довољен начин, она ће редовно анализирати остваривања увођених закључчака и где год заостаје улагати напомене да се они спроводе у живот.

Истичем неке основне задатке на којима се у овом тренутку морамо најнепосредније ангажовати:

Потребно је да се промјенама друштвено-економских односа обезбиједи да радници у организацијама удруженог рада остварују одлучујућу позицију у управљању током вима друштвене репродукције.

Стварање и распоређивање дохотка треба да се у садашњем друштвено-економском тренутку сагледава и решава у повезаности с остваривањем политике економске стабилизације, због чега је неопходно заоштравати одговорност за ефикасно привређивање и већу продуктивност рада.

За стабилност друштвено-економског развоја од суштинског је значаја усклађен раст дохотка и свих вида потрошње, пошто неусклађеност, односно противречност друштвено-економских односа вишеструко дјелује на економску нестабилност. Нема сектора — било да је ријеч о инвестиционој, budgetској, општој, заједничкој или личној потрошњи — где не треба у том погледу најозбиљније радити.

Што енергичније и брже треба сваљдавати остатке старих односа, који проузрокују настављање тенденција отуђивања знатног дијела хокотка од парника.

(II) *Antennae* and *Spines*

ОДРЖАНА ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН

На недавно одржаној Општинској конференцији ССРП изабрани су њена тијела и органи. За предсједавајућег Конференције с једногодишњим мандатом изабран је Радо Грговић, за секретара Вања Јовановић, а за предсједавајућег Конференције за питања друштвеног положаја жена, такође с једногодишњим мандатом, Загорка Радуловић.

Општинску конференцију Социјалистичког савеза чи-
не другови и другарице, које су делегирали мјесне заједнице
Будва I, Будва II, Бечићи, Свети Стефан и Петровац, оп-
штинска руководства Савеза комуниста, Синдикалног вијећа
ССО и СУБНОР-а, Штаб Територијалне одбране, СОФК-а,
Савјет за васпитање и бригу о дјеци, Туристички савез, Цр-
вени крст, Народна техника, Горани, Савез резервних вој-
них старешина и Ловачко друштво. Ево имена делегата:

Куљача, Таня Куљача, Ивана-
ница Лалић, Драган Лијешевић,
Пеко Лијешевић, Васо
Марковић, Нада Матовић,
Крсто Марковић, Мишо Медиговић,
Јово Милутиновић,
Илија Митровић, Петко Митровић,
Перо Миковић, Бла-
жко Поповић, Милован Пајко-
вић, Боголуб Рађеновић, Ђу-
ро Ражнатовић, Ђуро Рафа-
иловић, Мило Рафаиловић,
Загорка Радуловић, Васо Станишић,
Мирко Ј. Станишић, Стево
Франаковић, Миња Шољага и
Слободан Шпадијер.

МАРТ И АПРИЛ - МЈЕСЕЦИ ИНТЕНЗИВНИХ ПРИПРЕМА ЗА СЕЗОНУ

У Будви је 8. фебруара одржана проширења сједница Извршног одбора Општинске конференције ССРН, на којој су разматране припреме за предстојећу туристичку сезону. Очијењено је да је овог пролећа потребно у припремама за сезону мобилисати све друштвено-политичке организације мјесне заједнице, основне организације удруженог рада, грађане, омладину и ђаке. Истакнути су задачи око припрема радника и грађана за рад са странима, оспособљавање кошнибара, рецепционера, милиционера и трговаца да одговарају на питања која постављају страни туристи у редовним контактима. Подигнут је значај организовања разговора са страним туристима, које је „Монтенегротурист“ практиковао већ неколико година и на којима су страним гостима давани одговори на питања која су им интересовала.

У другу групу задатака спадају они који се односе на организације гоститељства, привреде, здравства, а у трећу — задаци на уређењу мјеста — формирање радних бригада и ангажовање комуналних служби и инспекцијских органа. Речено је да међу радницима основних организација, омладином, посебно међу ћацима, треба створити атмосферу такмичења, а у „Приморским новинама“ обезвиједити простор за праћење ове важне акције.

Март и април биће мјесец најинтензивнијих припрема за сезону. Одбор, који је на овој сједници формиран, израдиће програм акције, водећи рачуна да се предвиде послови и задаци који се, с обзиром на процјену субјективните снага, могу извршити.

снага, могу извршити.
Ободримо има 35 чланова. За предсједника је изабран Предраг Ђулафић, предсједник Скупштине општине, а чланови су, поред осталих, предсједник Конференције Савеза комуниста, секретар Комитета, предсједник Извршног одбора Скупштине општине, предсједници синдиката и омладинских директорија основних организација и школа, предсједници Савјета мјесних заједница, руководиоци Одјељења унутрашњих послова и инспекције.

ПРЕДСЈЕДНИШТВО ОПШТИНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ ССРН

Радо Греговић, предсједник Општинске конференције, Милорад Дапчевић, Владо Дулетић, Јово Ђурашевић, Владимир Јовановић, секретар Општинске конференције, Иваница Лалић, Драган Лијешевић, Васо Марковић, Крсто Марковић, Илија Митровић, Петко Митровић, Блажо Поповић, Загорка Радуловић, предсједник Конференције за питања друштвеног положаја жена, Богољуб Рађеновић и Стево Франковић.

У Надзорни одбор Општи
нске конференције изабрани
су: Башко Асаповић, Аница
Вађон и Војо Кажалегра, а
за делегата у Републичку ко-
нференцију ССРН Слободан
ка Кривокапић и Јован Ста-
нишић.

ПРЕДСЈЕДНИЦИ СЕКЦИЈА И КОМИСИЈА

Општинска конференција је изабрала предсједника секције за праћење развоја деглатског система (**Крсто Марковић**), за праћење активности у самоуправним интересима организовању (**Миша Медиговић**), за друштвено-економске односе у привреди (**Владо Дулетић**), за пољопривреду и развој друштвено-економских односа на селу (**Љубо Борета**), за васпитање и образовање (**Иванница Лалић**), за културу и науку (**Селма Драговић**), за здравство и социјалну политику (**Стево Франовић**), за идеолошко-политички рад и организацију изградњу ССРН (**Милорад Дапчевић**), за спољну политику (**Петко Лијешевић**), за комунални систем (**Урош К. Зеновић**), за информације (**Васо Марковић**) и за физичку културу (**Петко Митровић**).

За предсједнике координационих одбора изабрани су: за кадровску политику — **Радо Греговић**, за активност мјесних заједница — **Блажко Ивановић**, за општенародну одбрану и друштвену самозаштиту — **Петар Кнежевић**, за друштвене организације и удружења — **Јован Станишић** и за прославе и свечаности — **Ваља Јовановић**.

За предсједника Комисије за признања и одликовања изабран је **Јово Милутиновић**.

Делегати прате рад Конференције

Економска стабилизација - прво-разредни задатак

(Наставак са 1. стране)

ма награђивања према раду и његовим резултатима. Ну-жно је учинити напоре да би се што брже превазишли слобости на подручју расподјеље средстава за личне доходке и у политици награђивања — било да се то односи на правилнике о награђивању и одређене критеријуме који они садрже или на услове стицања личних доходака на много лакши начин у дјелатностима ван материјалне производње и независно од раста дохотка у привреди. При томе се мора имати у виду да повећање личних доходака које није у основи резултат повећане индивидуалне и друштвене продуктивности представља атак на друштвени карактер дохотака.

ПРЕИСПИТАТИ ДРУШТВЕНЕ ДОГОВОРЕ И САМОУПРАВНЕ СПОРАЗУМЕ

У циљу мијењања негативних тенденција на подручју расподјеле дохотка неопходно је да на нивоу општина — у свим самоуправним интересним заједницама, организацијама удруженог рада друштвених дјелатности и у привреди — све субјективне социјалистичке снаге појачају активност на бржој разради и примјени система стицања дохотка на бази слободне размјене рада.

Треба настојати да се излечију основних организација удруженог рада производних и друштвених дјелатности успостављају односи на основу којих ће се рјешавати питања стицања дохотка и обезбиједити већи утицај радника из привреде на издвајање дијела дохотка за те сврхе. Истовремено, одлучно се треба заложити да се у складу с правима и обавезама, утврђеним самоуправно у плановима основних и других организација удруженог рада, разматра и одлучује о средствима за задовољавање властитих и општедруштвених потреба.

Друштвеним договорима, самоуправним споразумима и законским одредбама не могу се обезбиједити никаква права мимо могућности дохотка привреде, услова и задатака друштвено-економског развоја и политике економске стабилизације, која захтијева одрицања на свим секторима потрошње и пројектују односа у расподјели дохотка у корист удруженог рада.

У садашњим условима усправљање раста потрошње, представља основни предуслов за остваривање политике економске стабилизације. Треба, значи, преиспитати друштвене договоре и саму правну споразуме о распоређивању дохотка и расподje-

ли личних доходака и измјењити све одлуке и прописе о заједничкој и инвестиционој потрошњи у организацијама удруженог рада, самоуправним интересним заједницама и на нивоу општине, који нију су у складу с политиком економске стабилизације. То по дразумијева међусобно усклађену акцију свих носилаца одлучивања о друштвеним средствима, с тим да се претходно постигне договор о редоследу приоритета у задовољењу друштвених и заједничких потреба, границама оптерећења привреде и становништва и обавезама за њихово финансирање

ДОНИЈЕТИ ПРОГРАМЕ ШТЕДЊЕ

Општа друштвена акција штедње је саставни дио остваривања политике економске стабилизације. Зато сва да — од основне организације до општине — треба утврдити програме којима ће обезбиједити смањивање трошкова пословања, болje и ционалније коришћење средстава и радног времена, као и максимална мобилизација свих расположивих унутрашњих резерви. Корисници буџетских средстава треба да утврде конкретне програме штедње и мјере у циљу смањивања раста расхода и ционалније употребе средстава која привреда издава за те сврхе.

Задатак комуниста и свих других свјесних организованих друштвених снага, сваког у његовој средини, јесте да се одлучно супротставе расипању друштвених средстава на разне прославе, пре комјерна службена и туристичка путовања, репрезентације, коришћења службених кола у приватне сврхе и на скупове на које се, под видом репрезентовања угледа организације и по другим основама, неоправдано трошчи друштвена средства.

Неопходно је да се планини и програми развоја за наредни средњорочни период донесу на бази досљедне промјене новог система планирања, удруживања рада и средстава на доходовним основама и даље јача позиција радника у доношењу решења и у цјелокупној друштвеној преродби. При томе, плањани санације, обнове и изградње морају бити интегрални дјелови средњорочних и дугорочних планова развоја. Сва улагања морају бити добро прорачуната — са становицама оправданости, рационалности, намјенске употребе и квалитета, јер недовољна ангажованост на том плајну може да доведе до тешких последица и промашаја у економској политици.

Жарко МИКОВИЋ

Лист ССРН општина Будва Уређује: Редакциски колегијум, Главни и одговорни уредник Милован Пајковић. Издавач: Општинска конференција ССРН — Будва адреса редакције: „Приморске новине“ — Будва телефон: 41-346 — Број жијро-рачуна 20710-678-287 код СДК Будва — Штампа: Издавачко-штампарско предузеће „Обод“ — Цетиње — Преплатна годишња 48 дин.; за иностранство двоструко — Рукописи се не враћају.

ОПШТИНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА ССРН

Рационалније коришћење средстава и унутрашњих резерви

У хотелу „Београд“ у Београду је изборна конференција Општинске конференције Социјалистичког савеза радног народа у чијем је раду учествовао и члан Предсједништва Републичке конференције ССРН Дамјан Шећковић.

Вања Јовановић, секретар Општинске конференције ССРН, потврдио је у уводном излагању интензивну активност свих субјеката друштва на отклањању последица ка тастрофалног земљотреса, за држављајући се на улози и до приносу Социјалистичког савеза. Он је нагласио да су у широкој и демократској расправи покренута најзначајнија питања из живота и рада, економског развоја, делегатског система, рјешавања комуналних проблема и остваривања функција мјесних заједница. Критиковане су појаве неефикасности и нефункционалне организованости појединих служби на ко-

је су грађани непосредно упућени.

Говорећи о најважнијим задацима, секретар Општинске конференције је истакао да ће се ССРН, подстичући и развијајући демократску расправу у подручницама, мјесним организацијама, на зборовима радних људи и грађана, залагати за уеклаживање и утврђивање заједничких интереса на остваривању договорене политике бржег самоуправног друштве ио-економског развоја. „Све организације и облици дјело-вања Социјалистичког савеза“ — рекао је он — „одлучно ће се залагати за антиинфлационски карактер свих поступака и мјера пословне и укупне економске полити-...“

Наглашавајући да у остваривању политике и мјера економске стабилизације штедња има изузетно значајно место, он је рекао да је предвасходан задатак Социјалистичког савеза да се у мје-

сним заједницама, организацијама удруженог рада, самоуправним интересним заједницама, друштвеним организацијама и удружењима донесу програми штедње и на основу њих обезбиједи рационалније коришћење средстава и свих унутрашњих резерви.

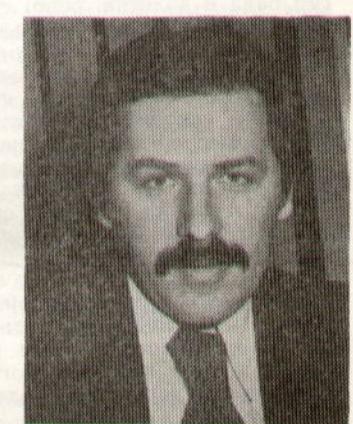
„Привремено и објективно информисање радних људи и грађана представља значајну компоненту укупне акције на економској стабилизацији. „Приморске новине“ и „Монтенегротурист“ треба не само да редовно информишу о активностима и мјерама које се на разним начинима и у различим структурима предузимају на плану стабилизације, већ да својим агажовањем, креативним и конкретним писањем иницирају, подстичу и мобилишу све заинтересоване субјекте на брже и ефикасније рјешавање одређених економских проблема“ рекао је на крају Вања Јовановић.

Радо Грегоровић

Загорка Радуловић

Вања Јовановић

СТИГАО ПОКЛОН ИЗ АУСТРИЈЕ

У Петровац су стигли пријатељи „дјелови“ Ђејчјег вртића — поклон Аустрије за децу Петроваца, а истовремено и екипа радника који ће објекат монтирati. Упоредо са монтажом стићи ће и преосталих осам шлепера материјала. Објекат ће бити величине 1200 квадратних метара, а завршетак радова се планира до 20. маја.

ПРВИ ГОСТИ

Први овогодишњи страни гости на будванској ривијери стигли су почетком фебруара у Међународни омладински центар у Бечићима. Туристи из СССР смењивају се у групама од по стотинак све до 1. јула.

БОЉЕ ОРГАНИЗОВАТИ ТРГОВИНСКУ МРЕЖУ

Војо Грегоровић, предсједник Одбора за снабдијевање „Монтенегротуриста“ обавијестио је да ће се на нивоу ове радне организације вршити припреме да се „Монтенегро комерц“, који је претпријатие велике материјалне штете, што прије организационо и технички оспособи за обављање функције снабдијевања у наступајућој тури-

стичкој сезони. Сада се ради на обнови возног парка, снабдијењу и проширењу складишног простора. С обзиром да се ове сезоне очекује велики број моторизованих туриста, који ће бити углавном оријентисани на мјесну трговину, потребно је што боље организовати трговинску мрежу и обезбиједити редовно

снабдијевање прехранбеним артиклима.

У Петровцу се већ сада назире проблем ресторанског простора. У овом мјесту постоје само два ресторана — „Ривијера“ и „Кастел-Ластва“, који једва подмирују потребе хотелских гостију. Поставља се питање: где ће хранити око 3500 туриста који ће бити смјештени у до мањој радиности?

В. С.

У Петровцу се већ сада

назире проблем ресторанског

простора. У овом мјесту по-

стоје само два ресторана —

„Ривијера“ и „Кастел-Лас-

тва“, који једва подмирују

потребе хотелских гостију.

Поставља се питање: где ће

хранити око 3500 туриста који ће бити смјештени у до мањој радиности?

В. С.

22. ФЕБРУАР 1980.

ТЕМА ДАНА

Станови

На зборовима грађана дат је на разматрање пред нацрт одлуке о расподјељи станови који се граде из Фонда солидарности — врло значајан нормативни акт, тим више што њи ме треба из око хиљаду стамбених проблема одабрати 420 најтежих, коли ко ће станови на прољеће бити завршено и предато чак коришћење. Избор изграђеног бити нимало лак, што подвргнују и веома широке и, ту и тамо, жустре дискусије на зборовима грађана по мјесним заједницама. Одлуком треба захватити читаву масу проблема, како би се па самим старту искристалила она структура грађана која треба да добије кључеве нових станови.

Преднацртом су начел по утврђене категорије грађана које имају право на стан. То су посмоци стапарског права у другим приватном и приватном сектору, становници Старог града, лица која не могу приступити санацији својих зграда, затим инжењерски кадар задужен за радове на обнови и изградњи Буџве.

У општини одредбама предвиђено је да расподјелу врши Комисија Скупштине општине, а у посебним су побројане и преци заштите категорије грађана који имају првенство на стан. Тако, на пример, становници Старог града остварују право без обзира на степен оштећења стамбеног објекта, јер не мају услова за повратак у свој стан чак и ако чије оштећен. Ови грађани добијају станове на трајно и прврремено коришћење.

Нацртом одлуке предвиђају се и заштите мјере: преношење власништва биће могуће само на основу наслеђа, а повећање наследњег права само путем природног праштаја породице. Прецизније је и ко нема право да учествује у расподјељи станови: лица која су користила кредите за стамбену изградњу, односно санацију, подстаници, разведен брачни другови, новоподијељене породице.

Опште начело овог документа је да рационалније коришћење расположивих станови. Зато зборови грађана треба да што потпуније захватаје све проблеме и да начине иницијативу рјешавања уграде у прописе.

В. СТАНИШИЋ

Хотел „Кастел-Ластва“

Да Петровац буде већи и љепши

Као и читава наша општина, Петровац је ових дана непреледно радилиште. Неки објекти су тек започети (стамбена зграда, Дјечји вртић, Основна школа), док су за многе припреме за отпочињање радова у току (санација вила „Оливе“, изградња хотелског сервиса, канализацијоног колектора и новог хотела). Једино су поодмакли радови на изградњи одмаралишта Ратних војних инвалида. Санација приватних и стамбених зграда у друштвном власништву је, такође, у току. Све то даје слику неизапамћене радне атмосфере — што је симпатично погледати и радује, јер обећава да ће Петровац сутра бити још љепши и већи, али, истовремено, и забрињава, јер град је, овакав какав је сада, налије онога што је било и што треба да буде. Улице су закрчне грађевинским материјалом, старије зграде у привобалном дијелу поред главне плаже, испуцалих зидова, склоне су паду, зеленило је пострадало и запуштено. А сезона је на прагу, први гости стижу већ половином априла. Зато нас није изненадило скептичко гледање првог човјека петровачког уговоритељства — Лаза Шољаге.

ЗБОГ ЛОШЕ САРАДЊЕ СРЕДСТВА ЧЕКАЈУ ПАПИРЕ

— Имам утисак да ћемо мало направити ове године. Радимо импровизовано, робујемо формализму. Веома је лоша сарадња урбанистичке службе и других органа који треба да припреме формално-правна документа и привреде, и то у условима када треба брзо градити и оспособити капацитете за прихvatу гостију. Није све у средstvima. У многим случајевима она чекају папире! Мислим да су и средства информисања овде затајила. Требало би критички указивати на ове појаве, а не све приказивати у најљепшем свjetlu. Узимамо само један пример. Основна организација је удржавајући рада „Палас“ добила је средства и израдила пројектну документацију

за санацију вила „Оливе“, које су тешко страдале у земљотресу. Међутим, санацији још увијек нисмо пришли јер урбанисти изволијевају хоће ли или неће дати одобрење! А рачуница је проста и једноставна: виле „Оливе“ сада имају 200 кревета, санацијом и надградњом ови капацитети би се оспособили за наступајућу сезону и добили би још 100 кревета, који би били седам пута јефтинији него да се гради нови објекат. Истовремено, био би побољшан комфор, а да и не говоримо о томе да се такви објекти сада најбоље продају на туристичком тржишту.

У ИЗГЛЕДУ ЈЕ ОВЈЕДИЊАВАЊЕ КОМПЛЕТНЕ ТУРИСТИЧКЕ ПОНУДЕ

Друга наша преокупација је изградња хотелског сервиса на улазу у Петровац. И за тај објекат је готов пројекат и средства су обезбијеђена. Његовом изградњом припремање хране не би се обављају по хотелима, већ на једном месту. Централизовали бисмо и друге послове, транжирише месних, сластичарских и пекарских производа. Уз то би добили периодицу рубља и механичарску радионицу. То су, углавном, два већа захвата које бисмо могли завршити до сезоне.

Иначе, у сезону наступа-

ма са 550 кревета, а са вилама „Оливе“ имали бисмо их 850. Но, нису проблем капацитети колико други објекти који представљају важне компоненте туристичке услуге: плаже, посторни зид, канализација и саобраћајнице.

Трговину у Петровцу треба боље организовати. Више се не можемо ослањати на монтажне објекте „Избора“ или „Агрокомбината“, једно што се одливају средстава ван нашеј подручја и друго што се оваквом организацијом трговине не могу задовољити потребе мјесног становништва птићи туриста.

Социјалистички савез гањиоје Мјесне заједнице покренуо је иницијативу обједињавања комплетне понуде туристичких капацитета у хотелском смјештају и домаћој радиности. У том циљу формирана је и радна група која ће проучити могућност реализације ове иницијативе, као и уопште боље организације комплетне понуде.

Сезона је на прагу и мора се брзо радити — наставио је Шољага. — Први гости стижу крајем априла и почетком маја. Капацитете смо продали и ако их не оспособимо до почетка сезоне, нећемо веома штетне последице.

Владимир Станишић

„Ас“ добио новог власника

Хотел „Ас“ у Перазина долу, највише чувен по томе што се гради већ више од деценије, још једном мијења власника. Удружене металне индустрије Београда и Београдска банка постигле су споразум с „Монтенегротуристом“ о уступању овог не довршеног хотела овој угоститељско-туристичкој организацији. Дакле, у њему се неће одмарати радници девет београдских колективи, како је то било договорено прије двије године, већ туристи, домаћи и инострани, како је то предвиђено када су ударани темељи овом објекту.

Услови под којима је „Монтенегротурист“ купио овај објекат су доста повољни. Ипак, кревет у њему ће на крају стајати преко 75000,0 динара, што је до сада најскупље из Пиротском приморју. Рачуна се да би овај хотел требао да прими госте у лето 1981. године.

С. Г.

Чека се на колектор и саобраћајнице

Када се ступи у просторије Мјесне заједнице у Петровцу, готово редовно се зарадним столом затече њен предсједник Драго Мијовић, који волонтерски обавља посао. За представнике штампе Драго је увијек добродошао саговорник, јер није потребно много увода и питања, он одмах прелази на ствар и слиједи објективна информација о раду Мјесне заједнице и о проблемима места.

— Сада у Петровцу почину радови на канализацији. Мјесна заједница је још прошле године уплатила Кому-

налном предузећу за главни колектор. Уколико овај објекат не буде завршен на вријеме, неће се мобицији пустити у промет многи објекти који су у плану за наредну сезону. Овај и многи други послови у Петровцу који чекају на комуналце морају се завршити до 1. маја, јер, у противном, нећемо мобицији обавити оне задатке које смо себи поставили за наредну туристичку сезону.

Нарочито је важно да комуналне службе оспособе саобраћајнице које су изроване и затрпане материјалом. Такође је потребно да се у прољећном периоду, путем омладинских бригада и акцијама грађана, комплетно уреди мјесто.

Прије неколико дана одржан је збор грађана који је био изванредно посјећен. Развратни су развојни план општине и подјела становица из средстава солидарности. Било је ријечи и о раду Савјета Мјесне заједнице. Трећи су главни проблеми развоја Петровца. Посебно интересовање испољено је за нова урбанистичка рјешења. Грађани су масовно учествовали у дискусији.

Мјесна заједница је изразила нездадовољство с радом

грађевинске оперативе „Јужна градња“, која изводи радове на стамбеним објектима у Петровцу. Завршетак неких објеката много је пролонгиран. Истина, има за то и објективних разлога, али и оних других.

Грађани Петровца већ десет дана не могу да гледају телевизијски програм. Представници Мјесне заједнице су интервенисале код Телевизије Титоград, дата су обећања, али телевизијски екрани су још тамни. Предсједник Мијовић сматра да би ово требало да се заинтересује и Општинска скупштина.

Поједини дјелови Петровца не могу да се снабдије водом. Од нивоа Мединовог крша вода даље не дође па грађани апелују на надлежне да овај проблем испитају и обезбиједе снабдевање читавог насеља водом.

У Мјесној заједници иницији стирају да се спроведе у живот одлука о држању стоке и живине на градском подручју. Поједини грађани, и поред забране, држе живину, а могу се кроз град срећти и крида коза и оваци.

В. Станишић

Усвојен идејни пројекат хотела у Милочеру

Први већи корак ка изградњи до сада најмодернијег и најскупљег хотела на јужној јадранској обали је учињен — стручни жири је усвојио идејни пројекат новог хотела у Милочеру. Аутор је познати љубљански архитекта, професор Едо Равникар са својим сарадницима. Предстоји израда детаљних пројеката, након чега ће се прићи градњи.

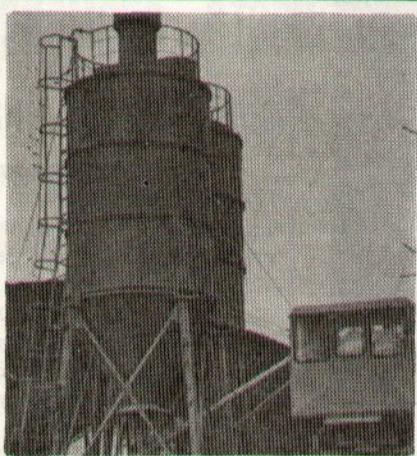
— Нови хотел ће се простирати од хотела „Маестрал“ до виле Топлица код Светог Стефана, на површини од око 35.000 квадратних метара, кажу у ООУР „Хотели Свети Стефан“. Хотел ће бити де лукс категорије, имаће 556 кревета, 1500 мјеста у ресторанима и на терасама, отворени и затворени базен, казино, сале за велике скупове, интерну ТВ мре-

жу, ресторан за дијеталну исхрану, дјечи вртић и друге просторије. Садашњи хотел „Милочер“ уклопиће се у нови објекат.

Изградња хотела и реконструкција „Милочера“ стајаће ће око милијарду динара. Но

Г.

Грађани су изразили нездадовољство с радом

У близини градилишта стамбених зграда код Основне школе у Бабину долу је подигнута бетоњерка

У Будви и Петровцу гради се 420 станови

Послови добро теку на изградњи 420 нових станови у Будви и Петровцу на мору. По ријечима Гавра Милачића, руковођиоца ООУР за изградњу и одржавање станови, сви станови ће бити завршени током маја, изузев 56 у Петровцу, који ће бити спремни да приме станаре у августу.

Радови нешто спорије теку на санацији општештих стамбених зграда, али ће највећи дио посла бити завршен у договорено вријеме. Од око 250 станови у 19 стамбених зграда око 80 одсто ће бити санирано до краја овог мјесеца, а остало до краја марта. Касније се на санацији три стамбене зграде у Светом Стефану и рачуна се да ће ови послови бити завршени до маја.

Како је недавно истакнуто на састанку представника грађевинске оперативне, која изводи радове на овом подручју, има више разлога који утичу на успоравање радова.

◆ Недостатак гранулација од камена један је од главних проблема. Још у септембру је требало да проради сепарација у Брајићима, за што је задужено Комунално предузеће, али до сада тај посао није окончан. Вјероватно не протежи још времена док се тај посао за врши.

◆ Специјализована организација „Копаоник“ није изградила скла-диште у Буљарици, иако је за то рок био крај прошле године.

◆ Снабдијевање струјом ових дана не задовољава. Чести нестапци струје утичу да радови касне, чак и по пет-шест дана.

◆ Истакнуто је да и сва градилишта најсују најбоље опремљена — понегде недостаје и стручна радна снага. „Јужна градња“ из Ниша касни у радовима, такође и „Комграл“ док „Енергопројект“ и „Хидротехника“ најбоље напредују.

Када је у питању индивидуална градња — санација општештих и изградња нових кућа — послови добро напредују.

— Усвојени су детаљни урбанистички планови у Петровцу, Светом Стефану, Будви и Јазу. Јуди подижу нове куће, користећи кредите — каже Предраг Ђулафић, предсједник Скупштине општине. Успјешно се санирају и општешти куће како би се угрожени смјестили. За туристичку сезону највећи дио капацитета у домаћој радиности биће спреман. Иначе, сви послови које смо планирали у овој години стајаће милијарду и 350 милиона динара. Недостатак новца је проблем који тренутно највише забринава — уколико средства не буду благовремено притицала, могло би доћи до кашњења и помјеравања рокова, а понегде и до одлагања послова. Но, надамо се да до тога неће долазити — да ће уговорени послови бити завршени у предвиђеним роковима.

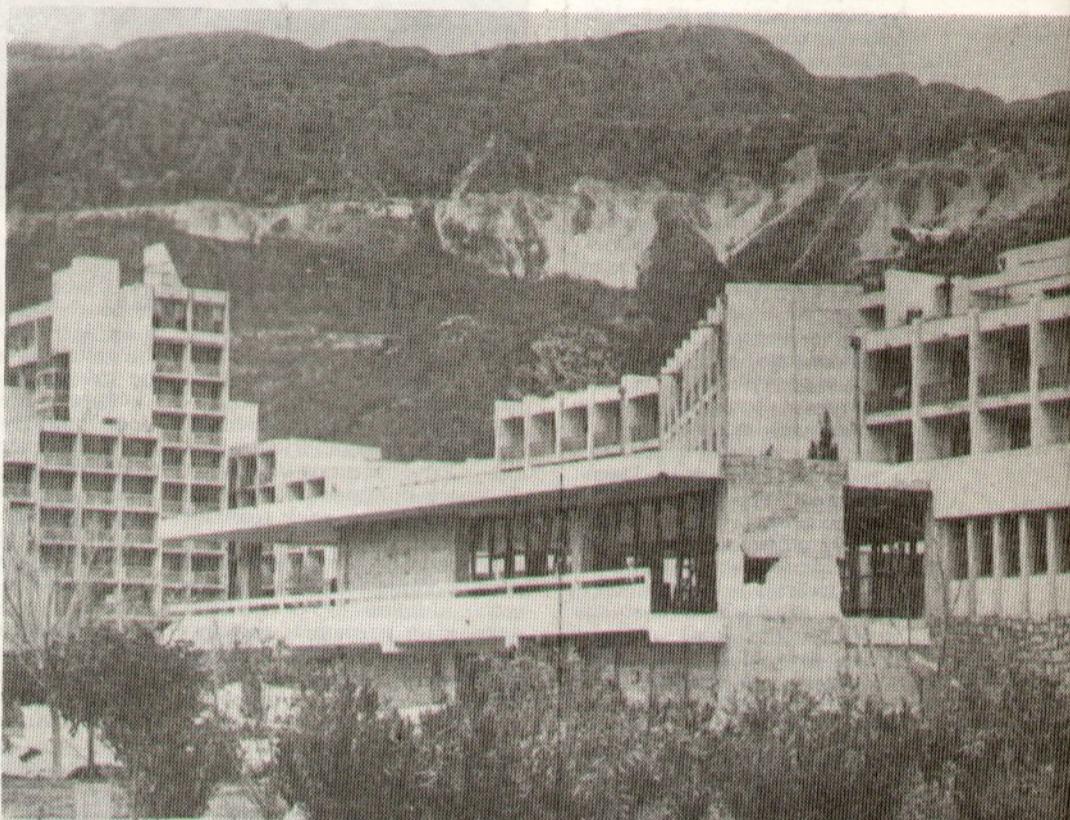
С. ГРЕГОВИЋ

Пером и камером са градилишта Ради се од зоре до мрака радни

НА ГОТОВО СВИМ ГРАДИЛИШТИМА у нашој комуни радови касне за 10 до 20 дана, мада се чине напори да се постављени рокови одрже. А, као што је више пута истицано, и за санацију општештих и за изградњу нових објеката рок завршетка послова је почетак маја.

Све очи упрте су у хотелски комплекс у Бечићима. „Монтенегротурист“ је са иностраним туристичким агенцијама уговорио продају капацитета у „Монтенегру“, „Медитерану“, „Сплендиду“ и „Белвију“ почев од 1. маја, па је оправдана стрепња инвеститора и извођача радова. Радници 14 колективова са подручја СР Србије — њих око 1000 — залажу се заиста својски, настојећи да се послови што брже одвијају, а да буду и квалитетно изведени. Општија је оцјена да се ради добро, али неке околности су утицале да се касни.

— Сматрамо да до 1. маја неће моћи бити санирано свих 2400 кре-вeta — истиче инжењер Бранко Војиновић, шеф Надзорне службе градилишта у Бечићима. — На појединим објектима ће се каснити, можда и мјесец дана. За то постоји више разлога: приликом извршења санације откривају се нова оштећења, кишни период који је овде дуго трајао успорио је радове, а највише невоља донијеле су

На хотелима у Бечићима убрзано се изводе санациони радови, како би они већ у мају „отворију“ прве гости

подземне воде, тако да грађевинари у току радова морају да мијењају начин израде темеља на неким објектима.

Свјесни шта би кашњење могло да значи, извођачи радова су позва-

ћали број радника, а уводи се и друга смјена. Ради се тако од зоре до мрака, суботом и недељом.

— Потешкоћа има, али напори људи који раде на санацији су заиста изванредни — каже др Ратко

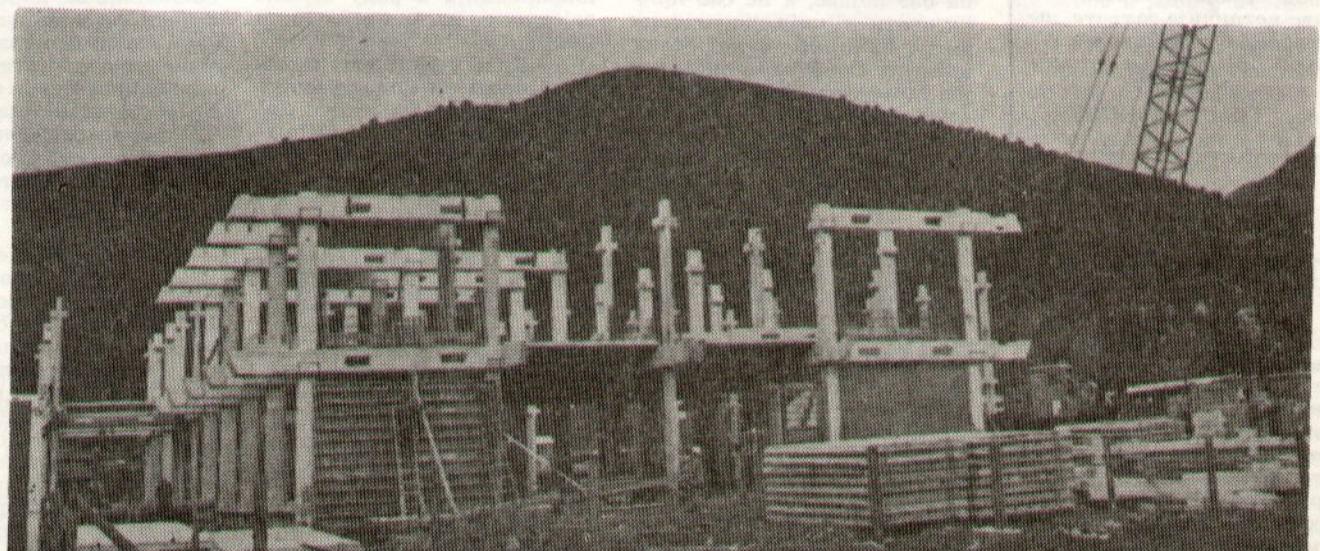
Вукчевић, директор Бечићка пла-који буду стигли да смјестити људе, тако да имају.

„Аvala“ је спремна, али ће радови на њој почети тек наредне године када буду обезбиђена средства

Стамбене зграде „излазе“ из загрђаја скела — већ

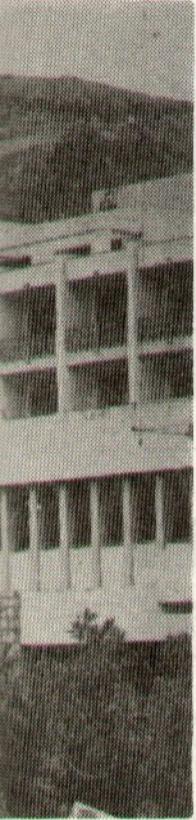
Ускоро ће бити завршени грађевински радови и на дому здравља

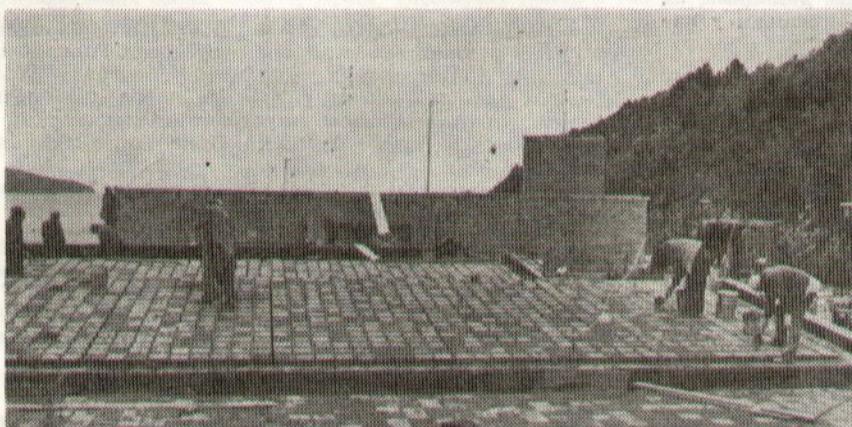
Иако временски

а на градилиште

САММ даном и празником

У административном центру прва ће бити готова зграда Скупштине општине

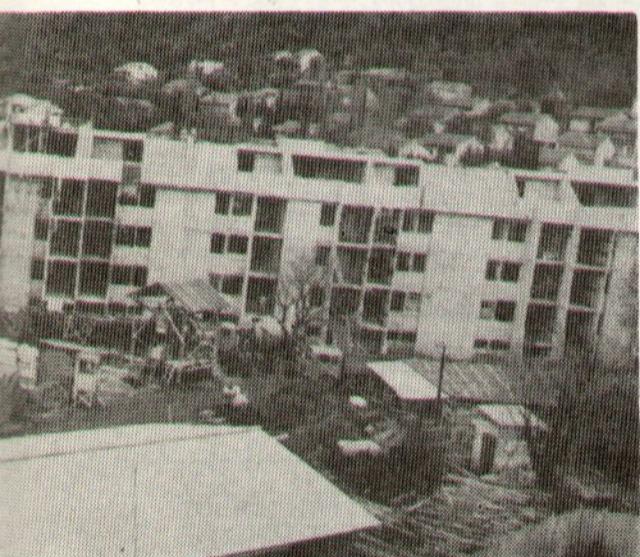
На хотелу „Белви“ у Бечићима радови су стигли до крова

или своје капије"

ор ООУР „Хотел-са“. — Све госте 1. маја моћи ће у новоизграђеним објектима доћи до реклами

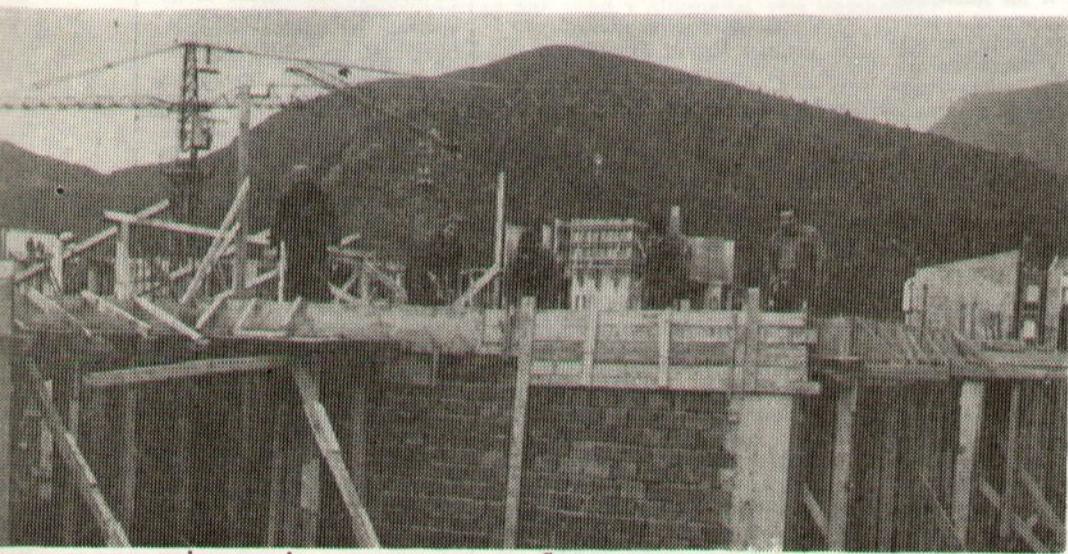
Половином фебруара „изпаднута“ је и зграда „Зета филма“ — овог љета ће поново оживјети културно-забавни живот у Будви

актуелно питање ко ће се све у њих уселити

Панорама градилишта у Будви

прилике нису најпогодније — радови на стамбеним зградама дosta добро напредују

Текст: Саво Грегорић
Снимци: Миле Тодоровић

Стамбена зграда у Будви — код Врачара

КУЛТУРА, ОБРАЗОВАЊЕ И ЛИКОВНИ ЖИВОТ *

Има ријеч: НАДА ПОПОВИЋ, директор Школског центра

Борба за образовану и васпитану личност

— Ваш Школски центар је, колико знаамо, најмлађи у нашој Републици. Како сте организовани, како радите и који проблеми прате ваш рад? — гласило је наше прво питање.

— Тачно, Школски центар за средње образовање и васпитање најмлађи је у Црној Гори што се тиче термина конституисања, али ми имамо петогодишње присуство у овом граду, те, самим тим, и искуство и са старим и с новим (реформисаним) програмима. Наш Центар састоји се од заједничких основа усмјереног образовања и усмјереног на туристичке водиче, односно техничаре са четвртим степеном стручности.

У НАРЕДНОЈ ГОДИНИ ЈОШ ЈЕДНО ОДЈЕЉЕЊЕ

Нажалост, већ је друга година како нам се на конкурс не јављају ученици на производна занимања у угоститељству, што је зачујуће, с обзиром на профил удруженог рада нашег краја. Надамо се да ћемо у наредној школској години отворити одјељење инокореспондената (струка језичко-преводилачка) такође са четвртим степеном стручности.

Проблеми су, да кажем, ошти и посебни. У опште би спадао недостатак уџбеника, неуслажени програм с основном школом и не баш заједнички сарадња с уџбеником, радом. Под овим посљедњим подразумијевам по требу да удржени рад сквати да и њему припада дио образовног процеса, јер је педагогизација удроженог рада интенција реформе, а не да се сматра да се чини услуга школи ако се неколико пута седнично приме ученици на практику. Као добар пример сарадња са извршним одбором СО, СУП и ООУР „Пекара“. Проблеми специфични за наш Центар су ради у поподневној смјени, када ученици теже прате наставу и у припремању за њу су ван родитељске контроле, а ту су и тешкоје око превоза ученика — путника.

ИЗ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СТЈЕПАН М. ЉУБИША“

Полугодишњи успјех задовољава

Основну школу „Стјепан Митров Љубишић“ похађало је у првом полугодишту 792 ученика, који су били распоређени у 24 одјељења разредне и предметне наставе. Позитиван успјех имало је 583 ученика или 73,62%. Одличних је било 178, врло добрих 219, добрих 166 и довольних 20, док је 209 ученика имало једну, двије, три и више недовољних оцјена. Поклоњено је 178 ученика.

У првом полугодију није било прекида у раду и настава је извођена према плану. Градиво је обрађено из свих предмета, сразмјерно протеклом времену. Допунска настава, као облик помоћи ученицима који заостају, систематски је организована, а додатна настава имала је своје право место. Наставни кадар, стручан за све наставне дисциплине, покључио је довољну пажњу стручно-педагошком усавршавању.

Рад стручних и самоуправних органа добро је функционисао, а запажена је сарадња са свим организацијама које се баве васпитањем и бригом о дјеци. Одржано је више родитељских састанака, договора и консултација — све са циљем да се побољша успјех ученика. Да би сарадња била још боља и садржајнија и да би се ћачки родитељи више укључили у рјешавање задатака васпитања и образовања, у школи је основан Савјет родитеља.

Постигнути су лијепи резултати и у ваншколским активностима ученика: образоване су многе секције слободних активности, чији је рад, такође, био запажен.

Марко ТАНОВИЋ

НИЈЕСМО ЗАДОВОЉНИ УСПЈЕХОМ УЧЕНИКА

— Реците нам нешто о успеху ученика и напорима које чините с тим у вези.

— Успехом ученика у овом полугоđишту не можемо бити задовољни. Поред тешкоћа које сам навела постоји код једног броја ученика индолност према обавезама, што и они сами на воде пријатком присуства на нашим сједницама. Дешава се, на пример, да професор дође да одржи час допунске наставе, који је замишљен као помоћ слабијим ученицима, а управо то ученици не дођу! Затим бих поменула и неправilan однос појединих родитеља и према школи и према њеним дјетету — појављују се у школи тек пред сам крај школске године, када се, најчешће, мало може помоći. Но, када се пореди

боља успјеха у Центру; настојимо да усагласимо критерије око оцењивања и да избегнемо кампањско оцењивање — вредновање значаја (оцене) је јавно и саопштено, на што он има право приговора.

У Центру имамо врло добрих ученика, а и оних који из свих предмета имају недовољне оцене. По питању дисциплине сарађујемо са родитељима и Општинском кофоренцијом Савеза социјалистичке омладине.

ДО СЕПТЕМБРА 1981. БИЋЕ ГОТОВА ЗГРАДА ШКОЛСКОГ ЦЕНТРА

— Познато је да су радници у образовању, уопште узев, слабо награђени. Како стоји са личним дохоцима, односно с награђивањем у вашем колективу?

— Да, то је познато и ту не бих имала шта да додам осим чињенице да се пред просветног радника постављају сваким даном све веће обавезе и задаци, те не би требало њихов рад материјално обезврјеђивати. И ми смо произвођачи, мада се често под производним организацијама подразумијевају само оне чији је производ опипљив и видљив.

— Докле се стигло у плановима за изградњу школског простора за средње усмјерено образовање? Кад ће он бити изграђен?

— У току је израда пројекта за нови Школски центар са интернатом, који треба да буде завршен до краја марта. До сада је, на нивоу колектива, усвојена идејни пројекат и обављена његова ревизија од стручне службе Скупштине општине. У току су и припреме подлога за почетак изградње. Сматра се да је реално очекивати да објекат буде готов до септембра 1981. године.

— Који су предлози, сугестије и препоруке тог колектива — и Ваши — да се сви проблеми с којима се сусрете превазиђу?

— Наши су ставови увијек да је школа јавна установа и тијесно повезана са средиштем у којој живи и ради, те очекујемо помоћ свих структура и родитеља наших ученика, јер се једино тако можемо надати да се сви проблеми реше и да добијемо комплетно образовану и васпитану личност, која се може уклопити у модерне токове технологије и производње, као и самоуправљања.

Слободан Словинић: Мадонин преображај

Све више ликовних манифестација

БУДВАНИ СЛОБОДАН СЛОВИНИЋ поодавно је већ присутан у ликовном стваралаштву Црне Горе. Завршио је Академију примењених умјетности у Београду 1968. године. Живи и ради у Титограду, где се, поред сликарства, бави опремом књиге, плакатом, илустрацијом и дизајном. Члан је Удружења ликовних умјетника Црне Горе, Удружења ликовних умјетника примењених умјетности Црне Горе и Савеза архитеката Црне Горе. До сада је имао пет самосталних и више колективних изложби.

Овај млади умјетник је у успону о чему свједочи и прва награда за сликарство на овогодишњем, тринестом по реду, ликовном зимском салону у Херцег-Новом. У конкуренцији великог броја радова, његове слике „Бештија и Мудри“ и „НеукроТена городад“ оставиле су најбољи утисак.

— У вашем фигулативном сликарству у средину пажње је човјек? — гласило је наше питање.

— Истина, остао сам вјеран људској фигури на свим платнима. Човјек је у централу сваке слике, а уз њега су обавезни — стијене, Стари град и море. Ја сам рођен у Будви, уз море, и слике из дјетињства су оставиле дубок траг.

— Какви су услови рада младих сликара у Црној Гори?

— Сматрам да су добри. Многи сликари, нарочито они млађи, немају свој атеље, а они који су ван градских центара имају и других невоља: тек же добију прилику да излажу и да се наметну. Ни изложbeni prostori ne zadovoljavaju. Рекао бих да је о ликовnoj kritici: она не прати рад сликара. Нема ни довољно критичара — све се своди на неколико оних старијих који не могу поднijeti sav teret.

— Ликовne манифестације у Црној Гори?

— Све их је више, и то је добро. Изложbe се не одржавају више само у Титограду: Херцег-Нови, Будва и Никшић израстају у ликовне центре. Истина, земљотрес је оштетио многе изложбene просторе, нарочито у Будви, Херцег-Новом и Улцињу, али ће се санацијом старих градова ти простори вратити. Будва је у Старом граду имала два галерија, где је, нарочито током сезоне, организован велики број изложби. Сматрам да би током љетa та у Будви требalo организовati неку сталну ликовnu манифестацију, можда неке сусрете, где би се окупљали ликовni stvaraoci.

С. Г.

КУЛТУРНИ ЖИВОТ У ПЕТРОВЦУ

Док су Петровчани годинама морали да одлазе у Будву ако су желили да виде добар филм или позоришну представу, ове године се дођао обратно — Будвани и грађани из Светог Стефана посејују биоскопске предста ve у Петровцу.

— Петровац ове године живи интензивним културним животом — рекао нам је Никола Грегоvić, управник дома културе у Петровцу. Биоскоп ради пуном паром. Филмски репертоар је разноврstan и богат. Сваког другог дана стиже нови филм.

У Дому се, посредством Културног центра из Будве, повремено одржавају приредбе аматерских и професионалних драмских група. Црногорско народно позориште наступило је са „Кањашем Македоновићем“, а аматерско друштво из Бара с представом „Омер и Мерим“.

— Посетите су веома добре — каже управник Грегоvić. — Поред мјештана, у Петровцу ове зime борави и пет грађевинских група које излоде радове на обнови и изградњи.

В. С.

Привлачан кутак

Библиотека Основне школе „Стјепан Митров Љубишић“ прераста у својеврсну културну установу, која располаже с преко 6500 књига. Само у овој школској години набављено их је велики број за све разреде од првог до осмог.

Библиотека, поред школских и из лијепе књижевности, посједује и стручне књиге. Преко Библиотеке расту-

ра се око хиљаду примјера дјечје штампе.

Ускоро ће се, као облик слободних активности, основати и библиотекарска секција у оквиру које ће се ученици упознавати са сребрњањем, издавањем, набавком и пропагандом књиге. Секција ја ће помогати књижничару у раду.

М. Т.

ЗА МЛАДЕЋЕ * О МЛАДИМА * МЛАДИ О СВЕДОВАЊУ

ВЕЛИКАНИ СВЈЕТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

У ТРАГАЊУ ЗА САЗНАЊИМА

Француски хуманиста Франсоа Рабле (1490 — 1553) у раној младости ступа у фрањевачки калуђерскиред слиједећи породичну тради-

матичну црквену концепцију свијета, не може да се оствари. Чита на неколико језика: грчком, латинском, хебрејском, али читање дјела

Франсоа Рабле

Читаоцима

(ОДЛОМАК ИЗ РОМАНА „ГАРГАНТУА И ПАНТАГРУЕЛ“)

Cлавне испичтуре и ви, притељащи свакојаких господских болести — јер вами и никоме другом посвећени су списи моји — у дијалогу Платоновом „Гозба“, Алкибијад, величијуји свог наставника Сократа, тог неоспорног кнеза филозофа — вели, између осталог, да личи на силене. Силени су вам биле некада кутијице као оне што их и сад видимо по апотекарским радњама, ишарапане веселним забавним сликама харпиза, сатира, заузданих гушчића, рогатих зечића, насамарених псића, летећих јараца, упрегнутих јелена и свакојаких других подоба и неподоба које треба да нас нагнају на смијех. Такав је заиста и био Силен, учитељ доброга Баха. А у тим кутијама криле су се љекарни дивотине, као балсам, сива амбра, дејлфиново зрино мускат, истудијано драго камење и друге скупоцјене стварчице. Такав је, каже, био и Сократ, јер да сте га само видјели и оцијенили по спољном виду, не бисте сазнали да њега дали ни једно чесно лука — толико је био тјелом ружан, држањем смијешан, носа шипља, погледа као у бивола, лица као у сакалуде. Био је једноставан у навикама, а одјевен као геак, имућем танак, несребан са женама, неподобан за какву службу у држави, увијек насладан, увијек спреман да сваком отпише равном мјером, увијек поспрдан, а вазда прикрива божанствено своје знање. Али, када бисте отворили ту кутијуцу, нашли бисте небесни и бесцени мелем: суд изнад суда људског, врлину чудесни, храброст непобједну, трезвост којој нема равне, сигурно задовољство, савршену сигурност, невјероватно презрење за све што људе гони, да толико бидију, трче, раде, морем плове и битке бију.

Есад, према вашем мишљењу, чemu овај увод и овакав прилаз? Он је ту, јер ви, драги моји следбеници, и ви, друге доконе моје луде и лудије, кад прочитате само веселе наслопе из наших књига: Гартантуа, Пантагруел, Тулумина у један гутаљ, Достојанство накнадника, Грашак са сланином и коментаром, итд. — ви уобразите сасвим олако да је ту ријеч о некој спрՃаници о некој плачаници, о веселим лагарјама, будући да се неистражују даље, држите спољног вида (то је наслов) који је обично извргнут подртавијама и подбрзкавију. А не треба да се тако олако суди о људским пословима, јер и ви сами знаете да мантија не чини духовника: колико лијењих у калуђерској ризи, а свештеници нијесу: зато књигу треба да расклопите и пажљivo да одмјеријете њене закључке. И тада ћете видjeti да љекарни унутра има другу вриједност него што би сте рекли по кутиji, то ће рећи да се ту расправља о градиву које ни издалека није луčкасто, као што је то изгledalo по наслову.

Да ли сте некада видјeli кера кад спољадне добру кост? Платон каже да је кер од свих животиња највећи филозоф. Е, па кад сте га видјeli могли сте примијетити с кокликом пажњом он кост вреба, како брижљivo он кост чува, с каквом је ревношћу држи, с каквом предострожношћу на њу хидише, с каквом је љубављују ломи и мрви и с каквом је журбом сиса. Шта га тјера да тако ради? Чему се нада и шта тражи? Само мало сржи! Истина, то мало сласно је и сланије но ишта на свијету, јер срж из коске, како нам каже Гален, то ти је нешто најсавршеније у природи.

Па попут тога пса, и ви треба да сте мудри и да њушите, намиришите и оцијените ове сочне књиге и потпун њега да сте ми лаки у гоњењу и смјели у нападу, затим да, марљивим читавцем и честим размиšљањем почучени, узмогнете смркati кост и садржајну срж посркati — то јест она што ја подразумијевам под тим питајрејским симболима — у нахи да ће такво читање умудрити и изјештити, јер ћете у њему пронаћи и другу сласт и скрivenији научни, који ће вам разоткрити узвишену тајanstva и страве тајновите, и што се тиче наше вјере, и што се тиче нашег политичког стања, и нашег привредног живота.

цију. Али, жеља да се мирно препусти студијама медицине, права, књижевности, филозофије, јер његова трезвена и проницљива размиšљања превазилазе уску дуг

на грчком језику прогласила је у то вријеме Сорбона (тадашњи теолошки факултет) за јерес. Рабле се спасава, напушта манастир, одлази у Монпелеје, учи медицину

да би касније постао љекар у Лиону и, поред љекарске практике, наставио да се бави књижевношћу.

Гоњен непрестаном жудњом за новим сазнањима, у жељи да упозна нове људе и крајеве, Рабле путује када се за то укаже могућност (не колико пута одлази у Рим, пратећи дипломатску мисију једног кардинала) и непрекијено проширује своје огромно енциклопедијско знање.

Најзначајније књижевно дело Франсоа Раблеа јесте сатирично-лакридијашки роман „Гартантуа и Пантагруел“. То је необична историја једне краљевске породице ди вова, зачињена сваковрсним шалама и досјектама, пројекта слободним, често ласцивним причањем, које прикрива пишчево напредно са гledавање свих проблема та дашићем времена.

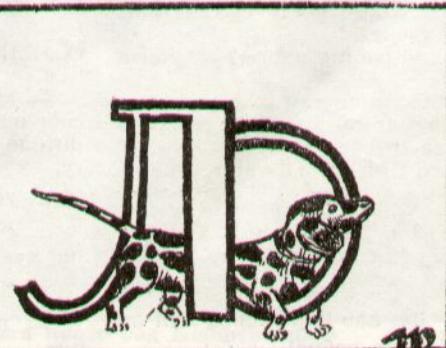
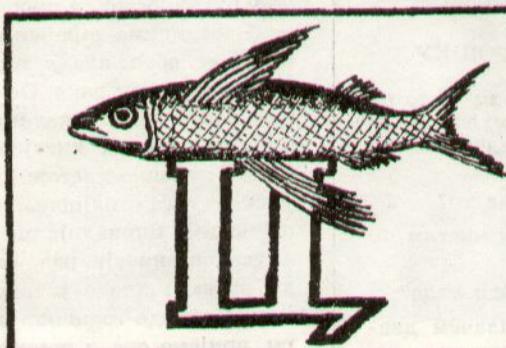
Роман садржи пет књига. Гартанту је посвећена једна, Пантагруелу, његовом сину, четири. Сви назори и поглед на свијет којима се одликовала ренесанса дошли су до изражaja. Пантагруелизам, основни Раблев став, састоји се из љубави према пуном животу, духовном и тјелесном, јер само непрекидна смјена тјелесног и умног ради чини биће хармоничним.

Раблев хумор изузетно је допринио популарности овог дела у епохи која је тек одбацила окове аскетизма.

РЕБУСИ * РЕБУСИ

Решење у — јеловнику

НАЈМЛАДИ САРАДНИЦИ

ТИТО

ТИТО је наше
највеће богатство,
даровао нам је
јединство и братство
Зорица РАЂЕНОВИЋ

СЛОБОДА

ДАНАС ЖИВИМО У МИРУ
И НАШЕ ДЈЕТИЉСТВО
ЈЕ СРЕЋА.
ИМАМО СВЕ ШТО ТРЕВА
ТО ЋЕМО ЧУВАТИ ВЈЕЧНО.
Ана МИТРОВИЋ

СТАРА БУДВА

ОВА ЗНАЧКА КОШТА
ДВАНАЕСТ ДИНАРА,
НА ЊОЈ НАПРТАНА
НАША БУДВА СТАРА.
Мино ТУРБУЗОВИЋ

ФИГУРЕ

ФИГУРЕ, СКУЛПТУРЕ
НАЈЉЕПША СУ ДЈЕЛА,
О НИМА СЕ БРИЊУ
СВА ДЈЕЦА СМЈЕЛА.
Радомир ЈАЊУШЕВИЋ

МОЈА МАЦА

ИМАМ ЈЕДНУ МАЦУ
КОЈА СТАЛНО ПРЕДЕ,
А КАД КУЦКО РЕЖИ
ОНА ОДМАХ ВЛЕЖИ
Јелена РАЂЕНОВИЋ

ТАКВА јЕ ШКОЛА

ОЛОВКА ПО ПАПИРУ,
ПИШЕ,
ГУМИЦА
БРИШЕ,
А 'БАЦИ
БРОЈЕ,
У СВЕСКАМА
ПЕТИЦЕ И ДВОЈКЕ
СВОЈЕ.
Милица ПАПОВИЋ

СЕДАМ СВЈЕТСКИХ ЧУДА

Колос са Родоса

Острво Родос у Егејском мору, у југозападну обалу Мале Азије, играло је значајну улогу у тгрбини античког свијета. Током двије године, 305—304. прије наше ере, чувени војсковођа Деметрије, покушавао је да освоји острво. Изградио је снажне машине, које је користио и у другим опсадама, због чега је добио на зив „Опсадник“. Становници Родоса су му се, међутим, усјешно одурили.

Много година касније, 280. прије наше ере, грчки кипар Херос добио је задатак да у славу побједе подигне велику бронзану статуу бога Сунца Хелија (Аполона). Циновска фигура човјека — предање каже да је стајао расирених ногу — висока 36 метара, садржавала је много тона бронзе и гвожђа. Бронзана школјка, дебела свега 1,5 милиметар, није била изливена него начињена од искованих комада сложених преко гвоздене подлоге. Било је потребно дванаест година да се кип изгради — по три метра висине сваке године. Пошто се тада није знало за колотуре и зупчанике, око Колоса је била набацана земља. Материјал је слаган у виду спиралне рампе и гомила је повећавана као што статуа постajала све виша. Мора да је било узбудљиво када је земља уклањана, откривајући постепено статуу.

ИЗ КОЈЕ ЧЕСМЕ ТЕЧЕ ВОДА?

Да Медитеран буде зона мира

У хотелу „Маестрал“ у Милочеру одржана је прва конференција националних друштава Црвеног крста и Црвеног полујесеца земаља Медитерана. Овај међународни скуп окупио је представнике хуманитарних организација из 12 земаља Средоземља, затим Лиге друштава Црвеног крста, Института „Априри Динаи“ и Међународног комитета ове организације.

Прва конференција националних друштава и организација Црвеног крста и Црвеног полујесеца Медитерана, која је иницирана марта 1978. године у Београду, ка-

да су постављени темељи више стране сарадње у свим областима, одвијала се у атмосфери пријатељства и разумевања. Обраћене су четири теме: помоћ у случају елементарних несрећа, улога Црвеног крста у заштити човјекове околине, улога Црвеног крста у решавању специјалних проблема радника миграната, спасавање на води и улога омладине Црвеног крста.

Прва конференција закључила је да свако национално друштво треба да код своје власте издејствује неопходне олакшице за обављање своје мисије, као што је, на пример, изузимање од пореза, локалних доприноса и царинских дажбина за материјал опрему и љекове који су намењени акцијама прве помоћи, као и олакшице у транспорту и везама.

И овога пута се показало да Црвени крст доприноси зближавању људи, развијању пријатељства, разумевању и сарадњи међу народима.

У завршном документу, између осталог, стоји да Медитеран треба да постане зона мира, пријатељства и сарадње засноване на равноправности и независности.

Закључено је да се овакви скупови одржавају сваке друге године. Ванредна конференција можиће да се одржи уколико то околности захтевају. Друга конференција националних друштава и организација Црвеног крста и Црвеног полујесеца Медитерана одржана ће се у Шпанији 1982. године.

С. Г.

IN MEMORIAM

ЈОВО ЗЕНОВИЋ

У Осијеку је у 54. години живота умро, а 6. фебруара сахрањен у Петровцу ЈОВО А. ЗЕНОВИЋ, капетан ваздушног пловидбе, један од пионира црногорског послнијера тог ваздухопловства.

Покојни Зеновић рођен је у Режевићима 1923. године. У првим послијератним годинама истакао се као напредан омладинац и скојевац. Завршио је тровачку школу, али су га неодољиве привлачила пространства и завршио је војну пилотску школу. Стекао је звање наставника летања и дипломе спортског пилота, пилота-реморкера и пилота-инструктора. Био је први управник ваздухопловне школе у Титограду, први пилот који је авионом послије рата слетио на титоградски аеродром. Потом је дugo година радио у аеро-клубу у Никшићу, а задњих петнаест година провео је на раду у Привредној авијацији у Осијеку.

Јово Зеновић је у свом плодном дугогодишњем раду постигао запажене успјехе у раду. Своје огромно знање и искуство у ваздухопловству, у коме је провео преко три деценије, несебично је препенсио на млађе, због чега је био омиљен и цијењен као код младих људи који су завољили ваздухопловство, тако и код својих колега.

За вишегодишњи успјешан рад више пута је награђиван, похваљиван и одликован. Носилац је Ордена рада са сребрним вијенцем више признања, похвала и пласкета Савезног одбора Ваздухопловног савеза Југославије и Ваздухопловног савеза Црне Горе.

СПОРТ

„Петровац“ се припрема

Фудбалери „Петровца“ почели су припреме за наставак такмичења у јесењем доделу првенства. У паузи првенства им је напустио чад падач Мијовић који је отишao у ЈНА, а клубу су приступили Савић из даниловградске „Искре“ и Јаковић из титоградске „Будућности“.

На стадиону под Малим бродом тренер Драго Ковачевић, који је преузeo тим у јесењој полусезони, окупio је сљедеће фудбалере: Стојано вића, Мидина, Вучичевића, Беришића, Лонковића, Ерновића, Шољагу, Арчона, Савића, Елезовића, Радуловића, Ђуретића, Томашевића, Вукмановића, Ђоновића, Д. Зеновића и Јаковића.

— Распоред у пролећном доделу првенства нам је тежи него ујесен, каже ветеран у екипи „Петровца“, нападач Драган Радуловић. На кон припрема, које ће бити успешне, надам се добром пролећном старту. Наш је циљ да поправимо доста неизвидан пласман из јесењег додела првенства, да добrim играма и резултатима обезбедимо опстанак у лиги.

Кутак за разоноду

ПОКЛОН

— Донио сам нешто за твој врат — каже Шкотланђанин својој жени.
 — Оглицу?
 — Није оглица.
 — Крзно?
 — Ни то... немој да лушиш главу — донио сам ти — сапун.

САН

— Десило ми се нешто ноћас! — одбраћа се дјевојка мајци.
 — О чему се ради?
 — Ноћас...
 — Шта је било ноћас?
 Говори!
 — Знаш, мама, ноћас сам сањала сан који није за моје године.

АНЕГДОТЕ

НЕ МОЖЕ СЕ ЛАКО НАЋИ

Познати руски глумац Шчепкин срете свог познанника министра.

— Шта је то с вама, одавно вас не виђам? — упита глумац.

— Врло просто, — одговори министар — заузет сам од јутра до вечери. С вама, глумцима, друга је ствар — вас свако може видjetи за пола рубље.

— То је истина, — одврати Шчепкин — до вас се не може доспјети за пола рубље.

НЕ ТАКО ДОБРО КАО ЦАР ДАВИД

Њемачки пјесник Фридрих Шилер учио је у младости да свира на хар-

КАЗАЛИ СУ..

ЈЕДИНО ЈЕ РАЗУМЉИВ — ПОТПИС

ЕФРАИМ КИШОН: „На дјелима модерних сликара разумљив је само још — потпис!“

*

ИПОЛИТ ТЕН: „Све зависи од околине. Сунце у сијевјетлом небеском простору има о себи скромније мишљење него лојаница која гори у подруму.“

*

БАЈРОН: „Кад бисте ме питали коју поезију највише цијеним рекао бих: ону која има снаге да и престоле баци у ваздух.“

*

АРТ БАЧВОЛД: „Са манама вам је исто као и са засљепљујућим фаровима на аутомобилима — сметају најама туђе.“

*

ДИКЕНС: „Мушкарци гледају жене да би их видели, жене гледају мушкарце да би биле виђене.“

*

— А ви — одговори Шилер — о тој ствари ми слизте као цар Соломон, али не тако мудро!

О ЈЕДНОМ ТРОШКУ

— Мислиш ли често на свог покојног мужа? — упитала једна удовица другу.

— Мислим, а ти?

— Само кад чистим џрни лук.

— Зашто баш тада?

— Да не плачем два пута.

ЗДРАВСТВЕНО ПРОСВЕЂИВАЊЕ

О ЖИВОТНОМ РИТМУ

риодичности, одређеном циклусу.

Ритам може да траје мање од једног дана, један дан, мјесец дана, годину дана. Једногодишњи или једнодневни периоди никога не изненадују, јер одговарају познатим природним појавама — смјењивању дана и ноћи, отвортању Земље око Сунца, у застопном доласку годишњих доба. Због чега се, међутим, узимају у обзир мјесец и седмица, који, називом, представљају производну прије био рекло културну него природну временску подјелу? Ален Рейнберг, мисли да „се биошопка периодичност од отприлике седам дана уставила и овјековечила најметнута друштвом прије најмање пет хиљада година“. Он, уједно, додаје да хронобиологија, мада пружа извјестан број одговора, представља још већи број питања у вези с биоритмовима.

Успјеху ове младе и неафричке научне науке још више од открића физиолошких доприноса је откриће патолошких и терапеутских циклуса. Већи број сунчаних дана ѡети и хладних зимских прије писујемо обично околнини. Али, по мишљењу Алена Рейнберга, ритмови смртности и побољшавања бар дјелимично произлазе из периодичних промјена у способности адаптације самог организма а не само промјена фактора околине и климе.

СВАКО ИМА СВОЈ ЗАКОН

Једно је сигурно: под ком бинованим дејством тих и многих других фактора, уче сталост побољшавања и смртности варира од момента до момента. У Француској, на пример, фреквенција оштећења мјоданих крвних судова у раздобљу између 1962. и 1967. године била је максимална у фебруару, а минимална у августу. Уопште узев, наша отпорност на болести већа је ѡети него зими и можда је апсурдно што се одмор узима када се човјек најбоље осјећа, а ради најинтензивније онда када је најслабији.

Један други истраживач, Халберг, експериментима на мишићима показао је да „смрт или опстанак животиње може зависити од часова у којем је изложена потенцијално штетном агенсу“. Иsta доза неке супстанције може бити 80% штетна у неким часовима или пружити 80% шансу за живот у другим часовима. У томе и јесте право и највеће откриће хронобиологије.

Хронобиологија би требала да омогути љекарима (наравно у будућности) да прописују болесницима лијечења која би се обављала у строго одређеном добу дана. Она би требала да пружи научну основу захтјевима хигијеничара који одавно настоји да се у складу са најповељнијим периодима циркадијалног циклуса организује рад, одреди ритам наставе у школама, распореде годишњи одмори, вријеме сна и периодичност узимања оброка.